

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2025 m. gegužės 23 d., Nr. 25–012EVK

Kopija:

Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo komisijai

Lietuvos savivaldybių asociacijai

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai

Klaipėdos rajono savivaldybės administracijai

EFEKTYVIOS VALSTYBĖS KOMISIJOS SPRENDIMAS DĖL SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO NETINKAMO TAIKymo

Efektyvios valstybės komisija (**Komisija**) – visuomeniniais pagrindais veikianti Lietuvos verslo konfederacijos, Asociacijos „Unicorns Lithuania“ ir Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijų vystomas projektas, kurio tikslas – perteklinių ribojimų kurti vertę Lietuvos valstybei šalinimas, siekiant kuo sklandesnio valstybinių institucijų darbo. Komisija tame tarpe pristatė platformą www.strigebiuokratijoje.lt, per kurią kviečia verslą ir viešojo sektoriaus darbuotojus teikti perteklinio reguliavimo atvejus, juos visus nešališkai analizuoja ir svarsto, formuluoja pasiūlymus jų sprendimui.

Komisija 2025 m. vasario 20 d. raštu Nr. 25–002EVK kreipėsi į LR aplinkos ministeriją ir LR Vyriausybės kanceliariją dėl savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo netinkamo taikymo. Rašte Komisija aiškiai išdėstė nustatytą problemą ir prašė imtis reikalingų veiksmų, užtikrinant tinkamą Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo taikymą.

Dėkojame LR aplinkos ministerijai už atsakymą į pateiktą raštą. Vis dėlto pažymime, kad, Komisijos vertinimu, joje išdėstyti prašymai liko neatsakyti. Susiklosčiusi ydinga praktika, kai savivaldybės netinkamai taiko teisės aktų reikalavimus ir reikalauja atlikti abu veiksmus – tiek sumokėti infrastruktūros plėtros įmoką, tiek sudaryti infrastruktūros plėtros sutartį, pagal kurią pareiškėjas turi pats įgyvendinti infrastruktūros sprendinius – nebuvo deramai įvertinta. Taip pat neatsižvelgta į Komisijos prašymą pateikti aiškų viešą išaiškinimą ir jį paskelbti Aplinkos ministerijos interneto svetainės DUK skiltyje, siekiant užtikrinti teisinį aiškumą.

Aplinkos ministerija savo atsakyme pripažino, kad vadovaujantis Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 ir 15 straipsnių nuostatomis, tais atvejais, kai su savivaldybe yra sudaroma savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis, infrastruktūros plėtros įmokos mokėti nereikia. Komisija savo rašte konstatavo, kad kai kurios savivaldybės netinkamai taiko šias teisės aktų nuostatas, reikalaudamos tiek sumokėti infrastruktūros plėtros įmoką, tiek sudaryti infrastruktūros plėtros sutartį, kuria pareiškėjas įsipareigoja savarankiškai įgyvendinti infrastruktūros sprendinius.

Be to, Komisija atkreipė dėmesį į kitus atvejus, kai verslo subjektų sumokėtos infrastruktūros plėtros įmokos nėra grąžinamos įvykdžius sutartimi prisiimtus įsipareigojimus arba kai reikalaujama grąžinti jau išmokėtas kompensacijas už investicijas į savivaldybės infrastruktūrą. Tokie savivaldybių veiksmai

laikytini neteisėtais ir pertekliniais, nes faktiškai lemia dvigubą finansinę naštą – verslo subjektai turi užtikrinti didesnes apyvartines lėšas nei objektyviai būtina.

Apgailestaujame, kad, nepaisant Komisijos atkreipto dėmesio į besiformuojančią ydingą savivaldybių praktiką, kuri neatitinka teisės aktų reikalavimų ir apsunkina verslo subjektų veiklą, Aplinkos ministerijos atsakyme buvo apsiribota tik Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 ir 15 straipsnių nuostatų patvirtinimu, nesiimant jokių konkrečių veiksmų šiai problemai spręsti. Pažymima, kad pagal Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 3 straipsnį „Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija **formuoja savivaldybių infrastruktūros plėtros politiką ir koordinuoja jos įgyvendinimą**“, todėl ministerijos atsiribojimas nuo pateiktų problemų sprendimo yra nesuderinamas su jos, kaip politiką formuojančios ir įgyvendinimą koordinuojančios institucijos, funkcija bei atsakomybe už aiškų ir vieningo teisinio reguliavimo taikymą visos šalies mastu. Atsižvelgdami į tai, raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją įvertinti Aplinkos ministerijos atsakymą ir jame pateiktą prašymą dėl Komisijos rašte Nr. 25–002EVK nurodytos savivaldybių taikomos praktikos vertinimo.

Efektvios valstybės komisija siųstame rašte konstatavo, jog kompensacijos turi būti taikomos pagal jų išmokėjimo metu galiojantį imperatyvų reguliavimą – t. y. Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymą ir tuo metu galiojantį bendrąjį planą, kuris apibrėžia prioritetines teritorijas. Taip pat buvo įvertinta, kad savivaldybių reikalavimai grąžinti jau sumokėtas kompensacijas, nes prioritetinis statusas teritorijai buvo suteiktas po sutarties sudarymo, neturi teisinio pagrindo. Atsižvelgiant į tai, prašome pakartotinai svarstyti šį klausimą ir pateikti oficialų, viešai skelbiamą išaiškinimą (Aplinkos ministerijos DUK skiltyje), kuriame būtų aiškiai nurodyta, jog tokiais atvejais kompensacija taikoma pagal galiojančius teisės aktus, nepriklausomai nuo to, ar infrastruktūros plėtros sutartis buvo pakeista. Tai padėtų užtikrinti teisinį aiškumą ir vienodą praktikos taikymą tiek savivaldybėms, tiek investuotojams, ir padėtų išvengti nereikalingų ginčų.

Komisija pakartotinai prašo:

- LR Vyriausybės kanceliarijos peržiūrėti Komisijos siųstą raštą 25–002EVK ir LR aplinkos ministerijos atsakymą bei užtikrinti Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo įgyvendinimą savivaldybėse.
- LR aplinkos ministerijos pakartotinai peržiūrėti Komisijos siųstą raštą 25–002EVK ir pateikti viešai skelbiamą išaiškinimą (Aplinkos ministerijos DUK skiltyje), kuriame būtų nurodyta, kad sutarties vykdymo metu neprioritetinei infrastruktūrai, dėl kurios sudaryta sutartis, tapus prioritetine, pasekmės automatiškai taikomos ir nepakeitus sutarties, t.y. kompensacija išmokama kaip už prioritetinę infrastruktūrą.

Pagarbiai

Komisijos pirmininkas

Andrius Romanovskis

EFEKTYVIOS
VALSTYBĖS
KOMISIJA

LVK Lietuvos
verslo
konfederacija

Originalas nebus siunčiamas Vytis Savukynas, el.p. vytis@lvk.lt, mob. +37064832988.